ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความรู้ในตำราพรหมชาติ ชื่อผู้เขียน นางสาวปัทมากร บุลสถาพร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศ.ดร. นิธิ เอียวศร็วงศ์ ประธานกรรมการ

อ. อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ กรรมการ

อ. สายชล สัตยานุรักษ์ กรรมการ

บทคัดยอ

การศึกษาความรู้ในตำราพรหมชาติ มีวัตถุประสงค์หลัก ๒ ประการ คือ ประการแรก เพื่อที่จะวิเคราะห์ว่าความรู้ที่ปรากฏในตำราพรหมชาติเป็นความรู้ประเภทใด มีความสำคัญอย่างไร ประการที่สอง เพื่อศึกษากระบวนการรวบรวมความรู้ในตำราพรหมชาติว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร มีผ่ายใด เข้ามามีส่วนร่วมในกำเนิดของตำราพรหมชาติบ้าง

จากการศึกษาพบว่า ความรู้ในตำราพรหมชาติเป็นความรู้ที่มีที่มาจากตำราโทราศาสตร์ โบราณซึ่งแพร่หลายในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ มีเนื้อหาหลักๆ ว่าด้วยคำทำนายเกี่ยวกับชีวิต คำทำนาย เรื่องคู่ครอง การปลูกเรือนและทำนา ดูฤกษ์ยาม คำทำนายเกี่ยวกับสงกรานต์ ตลอดจนคำทำนาย เรื่องศิริมงคล ความรู้เหล่านี้เป็นความรู้ที่สัมพันธ์กับวิชีคิดเรื่องกาละเทศะของคนไทยในสมัยต้นรัตน โกสินทร์ ที่มองว่าเวลาและพื้นที่ต่างๆ ไม่มีความต่อเนื่องกับเวลาและพื้นที่อื่นๆ อีกทั้งเวลาและพื้นที่ นี้ยังถูกกำหนดโดยพลังอำนาจลึกลับต่างๆ ความรู้ที่ปรากฏในตำราได้เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของ โลกทัศน์ชาวบ้านในสังคมต้นรัตนโกสินทร์ ที่สามารถตอบสนองต่อวิถีการดำรงชีวิตประจำวันของ สังคมเกษตรแบบยังชีพได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาถึงที่มาของตำราพรหมชาติพบว่าตำราพรหมชาติเป็นตำราที่ถูกรวบรวม พิมพ์ครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ ๕ โดยพ่อค้า ซึ่งแตกตางจากตำราอื่นๆ ในยุคสมัยเดียวกันที่องค์กร ของรัฐบาลเป็นฝ่ายจัดพิมพ์ ในแง่นี้การพิมพ์พรหมชาติจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดแบบปฏิบัติในชีวิต ประจำวันบางประการที่ถูกต้องตรงกันอย่างกว้างขวาง จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อและวิถีชีวิต แบบ "ไทย" ซึ่งกำลังก่อรูปขึ้นในเวลานั้น

Thesis Title

The knowledge of the Phrommachat

Author

Patamakorn Bullstaporn

M.S.

History

Examining Committee:

Professor Dr. Nidhi Aeusrivongse

Chairman

Attachak Sattayanurak

Member

Saichon Sattayanurak

Member

Abstract

The study of the Phrommachat text is aimed at two objectives. Firstly, it analyses the "knowledge" described in the Phrommachat text in order to identify the nature of that "knowledge". Secondly, it detects the process in which the "knowledge" developed through times; and participated by what parties in the creation of such "knowledge".

It has been found through the study that the knowledge in the text is originated from astrological texts prevalent in the early Bangkok period. These texts deal mainly with prophesy on marriage partners, house-building, farming, auspicious times, and other auspicious occasions. The "knowledge" in the prophesy was related with concept of space and time in Thai society in the early Bangkok which considered space and and time as uncontinuous and dominated by diverse forces. The "knowledge" corresponds very well with way of life in a society which practices agricultural subsistence.

The Phrommachat text was first published in the 5th reign by a commercial publisher and printer. The printed text differs in character from other published old texts put out by government agencies. In this regard, the publication of the Phrommachat text brought about some practices in everyday life which were widely standardized and became a part of Thai beliefs and way of life, which began to emerge during this time.